

FORUM ZA KLIMATSKE IZGLEDE ZA JUGOISTOČNU EVROPU (SEECOF-18) 22-23 novembar 2017.

KLIMATSKI IZGLEDI ZA ZIMU 2017/2018. GODINE ZA JUGOISTOČNU EVROPU I KAVKASKI REGION (SEE&C)

Eksperti za klimu iz mreže Regionalnih klimatskih centara Regionalne asocijacije VI za Evropu Svetske meteorološke organizacije, i to iz nodova za dugoročnu prognozu (Meteo France, Francuska i Roshydromet, Rusija) i monitoring klime (Deutscher Wetterdienst, Nemačka); UK Met-Office-a; Globalnog centra za prognozu vremena Evropskog centra za srednjeročne prognoze vremena (ECMWF); Međunarodnog istraživačkog instituta za klimu i društvo (IRI, SAD); Nacionalnog centra za prognozu životne sredine (NCEP, SAD); Virtuelnog centra za klimatske promene za jugoistočnu Evropu (SEEVCCC, Srbija); i nacionalnih hidrometeoroloških službi zemalja SEECOF regiona značajno su doprineli uspešnom sprovođenju SEECOF-18 foruma u pogledu razvoja relevantnih dokumenta i obezbeđivanja naučnih smernica i preporuka.

SEECOF-18 se sastojao od sledećih koraka:

- Korak 1: kvalitativna procena tačnosti klimatskih izgleda za leto 2017. godine
- Korak 2: procena sadašnjeg stanja klime uključujući globalne karakteristike klime velikih razmera i procene njenih verovatnih promena u toku narednih meseci
- Korak 3: donošenje zajedničke prognoze za zimu 2017/2018. godine

Sva relevantna dokumentacija postavljena je i ažurirana na internet strani SEEVCCC: <http://www.seevccc.rs>

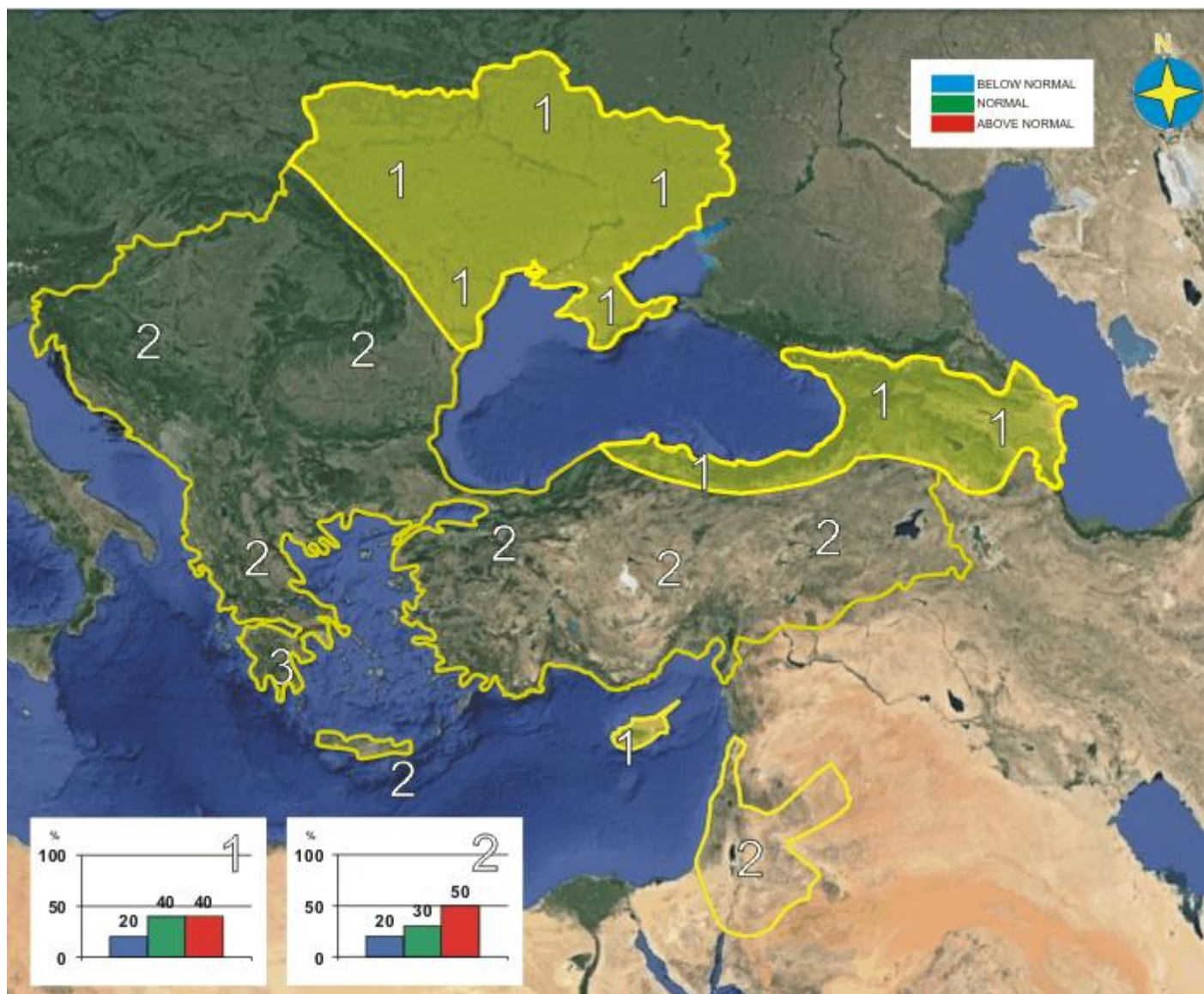
SEECOF-18 KLIMATSKI IZGLEDI ZA ZIMU 2017/18. GODINE

Ova prognoza se zasniva na rezultatima dinamičkih modela, statističkih modela kao i poznatih telekonekcija klimatskih karakteristika velikih razmera koje su pripremljene na MedCOF-7 a takođe se odnosi i prilagođena je za region jugoistočne Evrope.

Pojava slabo izražene La Ninje, uslovljena temperaturom površine okeana u tropskom delu Pacifika, istovremeno je povezana sa SST indeksima kao i indeksima atmosferskih promenljivih. Najnoviji izlazi prognostičkih modela El Ninjo južne oscilacije (ENSO) ukazuju na slabo izraženu pojavu La Ninja kao najverovatniji scenario za narednu zimu.

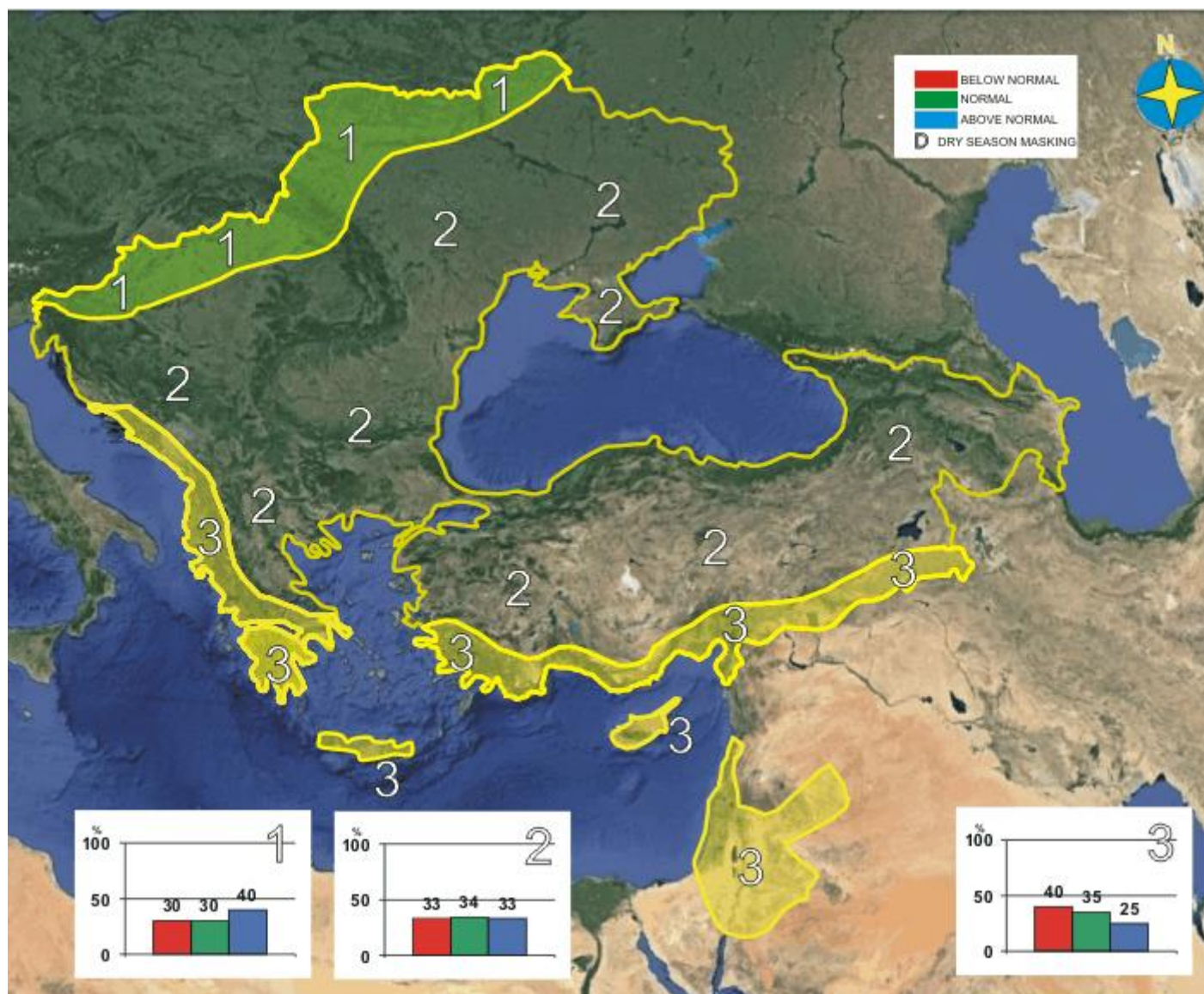
Slabo izražena pojava La Ninje naglašava negativnu fazu povezanosti atmosferskih sistema Pacifik-Severni Atlantik, što bi moglo dovesti do povećanja verovatnoće za razvoj pozitivne faze Severno-atlantske oscilacije (NAO) i potencijalne pojave Istočno-atlantskog sistema (EA). Drugi poznati pokretači kao što su istočna faza kvazi-dvogodišnje oscilacije (QBO), smanjene površine arktičkog leda, snežne površine većih razmera u oblasti Evroazije mogli bi imati određeni uticaj na region jugoistočne Evrope ali procena sadašnjih uslova pokazuje da su njihovi uticaji relativno smanjeni.

Ima izgleda da će tokom predstojeće zimske sezone u celom regionu jugoistočne Evrope dominirati pozitivna odstupanja prosečne zimske temperature vazduha. Iznad Balkanskog poluostvra, duž obala istočnog Mediterana sa pripadajućim zaleđima (zona 2 na slici 1) postojaće povećana verovatnoća za pojavu srednjih zimskih temperatura iznad višegodišnjeg proseka (1981-2010). Verovatnoća za pojavu srednje zimske temperature iznad proseka je neznatno manja na severo-istoku SEECOF regiona (zona 1 na slici 1).

Slika 1. Grafički prikaz temperaturnih izgleda za zimu 2017/18. godine

Nepouzdanost regionalnih prognoza je veća za padavine nego za temperature. Osnovna karakteristika raspodele zimskih padavina je postojanje gradijenta u pravcu sever/jug sa uslovima vlažnijim od prosečnih iznad najsevernijih delova SEECOF regiona (zona 1 na slici 2). Na krajnjem jugu Balkanskog poluostvra, duž obala istočnog Mediterana, Jonskog mora, kao i obala centralnog i južnog Jadrana (zona 3 na slici 2) preovlađivaće suvlji zimski uslovi. U preostalom delu jugoistočne Evrope ne postoji jasan signal za padavine (zona 2 na slici 2).

Slika 2. Grafički prikaz padavinskih izgleda za zimu 2017/18. godine

Usled moguće pojave pod-sezonskih razvoja, redovna ažuriranja prognoze se obavezno preporučuju. Pored toga, lokalni faktori (kao npr. temperature površine mora u manjim morskim basenima) mogu uticati na lokalnu promenljivost na regionalnom nivou.

Karte pokazuju probabilističku zajedničku prognozu za tercilne kategorije anomalija sezone srednje temperature i padavina, u odnosu na period 1981 – 2010. godine. Zbog trenda klimatskog otopljanja izabrani referentni period ima uticaja na anomalije.

Sezonske prosečne vrednosti ne mogu pružiti detaljne informacije o kraćim vremenskim periodima tokom zimske sezone. Čak i tokom prosečnih zimskih sezona moguća je pojava perioda sa opasnim zimskim uslovima (npr. zimskih oluja, epizoda sa vrlo hladnim vremenom, vrlo vlažnih perioda) koji mogu usloviti značajne lokalne društveno-ekonomske uticaje.

Napomena:

Neophodno je uzeti u obzir da se sezonske prognoze izražavaju putem verovatnoće usled postojeće neizvesnosti.

Tokom zimskog perioda, upozorenja i češća osvežavanja o prognostičkim signalima kao i metodologija i uspešnost dugoročnih prognoza biće dostupni putem Nacionalnih meteoroloških službi.

** Графички приказ климатских изгледа у овом извештају служи само као смерница и не представља никакво мишљење о правном статусу било које земље, територије, града или области, о њиховим надлежним властима, нити се бави њиховима границама.*

DODATAK A: Strane koje su dale doprinos forumu SEECOF-18

- Svetska meteorološka organizacija
- Met Office, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Međunarodni istraživački institut za klimu i društvo, Sjedinjene Američke Države
- Evropski centar za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF)
- Roshydromet, Rusija
- Meteo France, Republika Francuska
- Deutscher Wetterdienst, Federalna Republika Nemačka
- Nacionalni centar za prognozu životne sredine, Sjedinjene Američke Države
- Podregionalni centar za klimatske promene za jugoistočnu Evropu čiji je domaćin Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija
- Institut za geonauke, energetiku, vode i životnu sredinu, Albanija
- Državni hidrometeorološki zavod Jermenije, Jermenija
- Nacionalni institut za meteorologiju i hidrologiju, Republika Bugarska
- Državni hidrometeorološki zavod, Republika Hrvatska
- Meteorološka služba, Republika Kipar
- Nacionalna meteorološka služba Grčke, Grčka
- Nacionalna agencija za životnu sredinu Gruzije, Gruzija
- Meteorološka služba Republike Mađarske, Republika Mađarska
- Meteorološka služba Izraela, Izrael
- Meteorološki zavod Jordana, Hašemitsko Kraljevstvo Jordan
- Republički hidrometeorološki institut, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija
- Državni hidrometeorološki zavod Moldavije, Moldavija
- Hidrometeorološki institut Crne Gore, Crna Gora
- Nacionalna meteorološka služba, Rumunija
- Federalni hidrometeorološki zavod Federacije Bosne i Hercegovine, Federacija Bosna i Hercegovina, Bosna i Hercegovina
- Republički hidrometeorološki zavod Republike Srpske, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina
- Republički hidrometeorološki zavod, Republika Srbija
- Agencija za zaštitu žvite sredine Slovenije, Republika Slovenija
- Državni meteorološki zavod Turske, Turska
- Hidrometeorološki centar Ukrajine, Ukrajina